

## HET GROOTE NIEUWE BRIEVENBOEK

Hugo Lambrechts-Augustijns

Zoals de socioloog Norbert Elias in zijn boek *'het civilisatieproces'* bestudeerde aan de hand van wellevendheidsboekjes, kunnen we de mentaliteitsgeschiedenis bestuderen aan de hand van instructieboekjes om brieven te schrijven. De uitgeverij L. Opdebeek uit Antwerpen liet in de tijd van de spelling vóór 1947 een boekje verschijnen *"Het groote nieuwe brievenboek"*. Lodewijk Opdebeek (Laken 1869-Antwerpen 1930) richtte in Antwerpen een uitgeverij op, die na zijn dood werd verder gezet door zijn zoon Gabriël (Antwerpen 1895-1972). De uitgeverij werd bekend om haar schoolboeken, volksromans en vooral om haar jeugd- en kinderboeken, waarmee zij vele Nederlandse auteurs van kinderboeken introduceerde.

We geven een voorbeeld uit het *groote brievenboek* (p. 68)

*Uitnoodiging aan iemand van hooger stand, om over te komen bij de begrafenis.*

*Weledele Heer.*

*Bij het treurig afsterven van mijn waarden vader (grootvader, zoon, enz.), waarvan ik verplicht ben U met dezen kennis te geven, neem ik de vrijheid U beleefd uit te noodigen de begrafenis-plechtigheid op ... dag, den ... en e.k. met Uw tegenwoordigheid te willen vereeren. Wetende in welk een hooge mate de ons zoo dierbare overledene gedurende vele jaren Uw vertrouwen (of Uw bijzondere toegenegenheid) heeft mogen genieten, heb ik gemeend niet van te groote onbescheidenheid blijk te geven, wanneer ik dit verzoek tot U richtte. De hulde, die zodoende door U aan de nagedachtenis van den overledene zou worden gebracht, zou voor de geheele familie, en voor mij in het bijzonder, een troost zijn in de smart, waarin dit verlies ons gedompeld heeft.*

*Hopende, dat dit beleefde verzoek mij door U niet euvel geduid zal worden, en dat geen ernstige (belangrijke, zwaarwichtige) redenen U van de inwilliging zullen weerhouden, heb ik met de meeste hoogachting de eer te zijn,*

*Weledele Heer*  
Goes ... 19..

*Uw dienstw. Dienaar*  
*P. Richtmans.*